

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภายใต้การพัฒนาในกระแสโลกาภิวัตน์ การพัฒนาประเทศไทยให้มีความพร้อมในการแข่งขันในเวทีโลกนั้น จะต้องเพิ่มคุณภาพของคนให้มีศักยภาพในการผลิตเพื่อการแข่งขันให้ได้ซึ่งการลงทุนทางการศึกษาเท่านั้นที่จะช่วยพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน แต่กระบวนการลงทุนทางการศึกษาเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ใช้ทุนจำนวนมากมหาศาลและรูปแบบหลากหลาย ภาครัฐเองซึ่งเป็นองค์การหลักที่มารับภาระในการลงทุนการศึกษาที่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณการจัดการศึกษา และไม่มีหน่วยงานใดที่สามารถแบกรับภารกิจทั้งหมดและตอบสนองความต้องการด้านการเรียนรู้อันหลากหลายของชุมชนได้ ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหลักสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญ และเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสำคัญเพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล ที่สถานศึกษาจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจนั้น ได้ถูกกำหนดโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ใน มาตรา 87 ที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายร่วมตัดสินใจและตรวจสอบทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองทุกด้านตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับท้องถิ่น (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550, 155)

จากการที่รัฐธรรมนูญบัญญัติดังที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาประเทศและท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้เน้นให้ทุกส่วนของสังคม คือ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะผลจากการเกิดความเปลี่ยนแปลงของโลกในทุกด้าน ในยุคโลกาภิวัตน์ทำให้มีผลกระทบต่อสถานะความ

เจริญเติบโตทั้งทางด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและการศึกษา และทุกคนเห็นพ้องต้องกันที่จะต้องมีการเร่งปรับปรุงแก้ไข โดยเฉพาะด้านคุณภาพการจัดการศึกษา จึงได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาขึ้น เพื่อให้การศึกษาของประเทศไทยมีศักยภาพและมีพลังเพียงพอ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ ชุมชน เอกชน และองค์กรต่าง ๆ มาร่วมมือกันอย่างจริงจัง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 14-25)

การจัดการศึกษาในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีเป้าหมายที่สำคัญคือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดองค์ความรู้ทางความคิด สามารถแก้ปัญหาและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยยึดหลักการจัดการศึกษาในมาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 (1) และ (2) ให้การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษามีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กอปรกับมาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนชุมชนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาระหว่างชุมชน และมาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการทั้งทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2549 : 6 - 26) และแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 "ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ประชาชน ประชาสังคม และทุกส่วนของสังคมในการบริหารจัดการศึกษา และสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา" จึงอาจกล่าวได้ว่า สถานศึกษากับชุมชนมีความสำคัญในการที่จะต้องร่วมมือกันในการจัดการศึกษา ชุมชนจะต้องถือว่าสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่จะต้องให้การเอาใจใส่ดูแลและสนับสนุนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันมีการประสานความ

ร่วมมือในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดการศึกษาให้มีความหลากหลาย มีความเหมาะสม สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากร และแหล่งเรียนรู้ ในชุมชนและท้องถิ่น ที่เอื้อต่อการเรียนรู้มาบริหารจัดการให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และท้องถิ่นให้มากที่สุด

สำหรับแนวทางการจัดการศึกษาในปัจจุบัน รัฐบาลต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดการศึกษา ให้ชุมชนและผู้ด้อยโอกาสใกล้ชิดกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยเฉพาะการจัดการศึกษาในท้องถิ่นที่ต้องมีความหลากหลาย สนองตามศักยภาพของบุคคล สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นมากที่สุด ทั้งนี้ เน้น ให้ชุมชนได้เข้ามามีการบริหารจัดการร่วมกับสถานศึกษาทั้งด้านกำลังกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์ สติปัญญาและมวลประสบการณ์อันมีคุณค่าของแต่ละคน โดยถือว่าบุคคลในชุมชน อันประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ประชาชน ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ มาร่วมกันรับผิดชอบ และมีพันธกิจร่วมกันในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับสภาพบริบทของชุมชนและท้องถิ่น และมีความทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคที่มีความก้าวหน้าทาง ด้านเทคโนโลยีและวิทยาการที่ทันสมัย แต่ทั้งนี้และทั้งนี้ก็ต้องอยู่ในความพอดีพอเพียงโดยยึดหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักในการดำรงชีวิตด้วย (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2553 : 32)

โดยสภาพปัญหาการบริหารจัดการศึกษาของ โรงเรียนการกุศลในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ผ่านมา จากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสอง ตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ได้มาประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสองในวันที่ 17-19 กรกฎาคม 2554 นั้น ได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนการกุศล โดยผู้บริหารควรบริหารจัดการ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง สมาคมครูและผู้ปกครอง มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เพื่อเป็นทางเลือกในการตัดสินใจปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา และควรมีนามติที่ประชุมที่ผ่านการคัดกรองสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2554 : 32) เนื่องจากจะเป็นการส่งเสริมงานด้านวิชาการ งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และช่วยพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

จากเหตุผลและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนและรับผิดชอบงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนการกุศล จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโรงเรียนการกุศล จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยเห็นว่า ในปัจจุบันการจัดกระบวนการเรียนรู้ ยังต้องต้องมีการปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริม และพัฒนาอย่างเต็มที่เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา จึงต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากชุมชน ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนเป็นสำคัญ เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนการกุศล จังหวัดร้อยเอ็ดอยู่ในระดับใด
2. ผู้บริหาร ครู ผู้แทนชุมชน และกรรมการสถานศึกษาฯ ที่มีสถานภาพตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนการกุศล จังหวัดร้อยเอ็ดแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
3. ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนการกุศล จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนการกุศล จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนการกุศล จังหวัดร้อยเอ็ดตามตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนการกุศล จังหวัดร้อยเอ็ด

สมมติฐานการวิจัย

1. สภาพการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนการกุศล จังหวัดร้อยเอ็ดอยู่ในระดับมาก

2. ผู้บริหาร ครู ผู้แทนชุมชน และกรรมการสถานศึกษาฯ ที่มีตำแหน่งและขนาดโรงเรียนต่างก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนการกุศล จังหวัดร้อยเอ็ดไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนการกุศล จังหวัดร้อยเอ็ด เป็น 5 ด้านดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : 29 – 35)

- 1.1 การประชาสัมพันธ์โรงเรียน
- 1.2 การให้บริการชุมชน
- 1.3 การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน
- 1.4 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน
- 1.5 การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น

2. ประชากร

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้แทนชุมชน และกรรมการสถานศึกษาฯ ของกลุ่มโรงเรียนการกุศล 7 โรงเรียน ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด รวม 403 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 31 คน ครู จำนวน 198 คน ผู้แทนชุมชน จำนวน 116 คน และกรรมการสถานศึกษาฯ จำนวน 58 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้แทนชุมชน และกรรมการสถานศึกษาฯ ของกลุ่มโรงเรียนการกุศล 7 โรงเรียนในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้จากโดยใช้ตารางเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 ; อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 43) จำนวน 197 คน และสุ่มแบบแบ่งชั้น (Classified Sampling Random) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 103-104) ตามสัดส่วนประชากรในแต่ละโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร จำนวน 17 คน ครู จำนวน 96 คน ผู้แทนชุมชน จำนวน 56 คน และกรรมการสถานศึกษาฯ จำนวน 28 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 สถานภาพ

1) ผู้บริหาร

- 2) ครู
- 3) ผู้แทนชุมชน
- 4) กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1.2 ขนาดโรงเรียน

- 1) เล็ก
- 2) กลาง
- 3) ใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ของโรงเรียนการกุศล จังหวัดร้อยเอ็ด ใน 5 ด้าน ประกอบด้วย

- 3.2.1 การประชาสัมพันธ์โรงเรียน
- 3.2.2 การให้บริการชุมชน
- 3.2.3 การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน
- 3.2.4 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน
- 3.2.5 การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

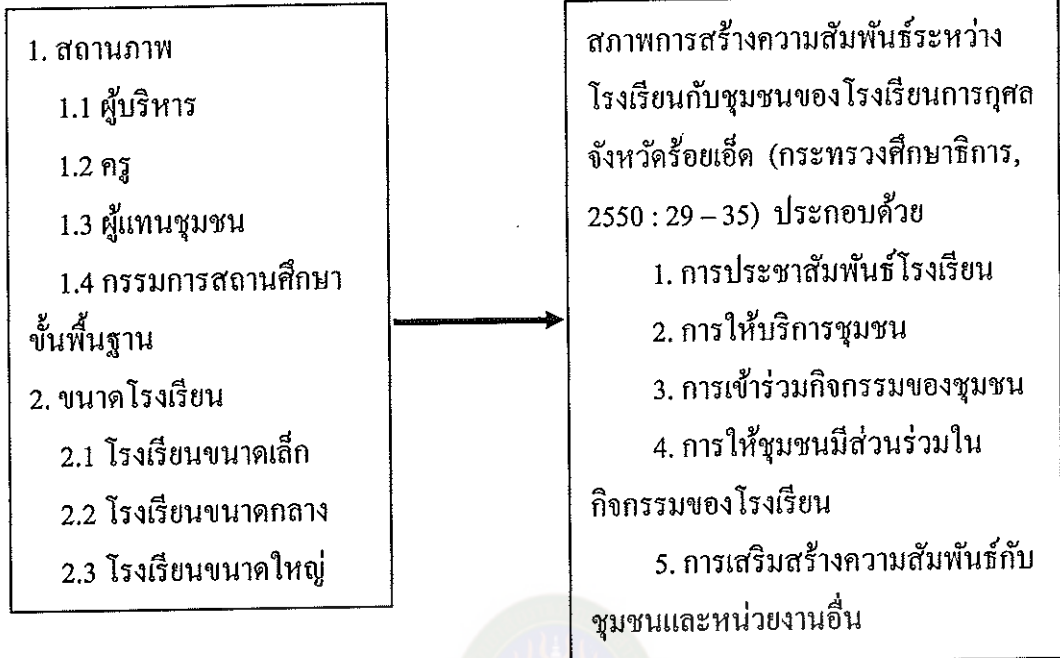
ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2556 – พฤศจิกายน 2556

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับสภาพการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชนของกระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 29 – 70) ดังกรอบแนวคิด ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม



แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง กิจกรรมหรือการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนการกุศล จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อประโยชน์ของโรงเรียนและชุมชน ที่จะส่งผลให้เกิดความร่วมมือกัน ภายใต้ขอบข่ายงาน 5 งาน ได้แก่ การประชาสัมพันธ์โรงเรียน การให้บริการแก่ชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น

1.1 การประชาสัมพันธ์โรงเรียน หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับประชาชนและผู้ปกครองนักเรียนในชุมชน ได้แก่ การประชุมผู้ปกครองหรือกรรมการสถานศึกษา การจัดป้ายนิเทศ การส่งผลงานครูและนักเรียนไปแสดงในสถานที่ต่าง ๆ การจัดงานในวันสำคัญต่าง ๆ จัดให้โรงเรียนเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารของชุมชนการจัดเสียงตามสาย จัดทำ เอกสาร จดหมายข่าว วารสารแผ่น

ปลิว สิ่งพิมพ์ ออกพบปะเยี่ยมเยียนชุมชน และการรายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียน เป็นต้น

1.2 การให้บริการชุมชน หมายถึง การบริการต่าง ๆ ที่โรงเรียนให้ชุมชน ตามกำลังความสามารถที่โรงเรียนดำเนินการได้ ได้แก่ การให้คำแนะนำ ปรีกษา ฝึกอบรม วิชาชีพต่าง ๆ การให้บริการทางวิชาการ ให้บริการอาคารสถานที่ อุปกรณ์ต่าง ๆ บริการ ห้องสมุด ข่าวสาร การนำนักเรียนออกพัฒนาชุมชน ให้หน่วยงานอื่นใช้อาคารและอุปกรณ์ เพื่อบริการแก่ชุมชน การส่งเสริมสุขภาพอนามัย และการจัดบริเวณโรงเรียนให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของชุมชน เป็นต้น

1.3 การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน หมายถึง การให้บุคลากรของโรงเรียนเข้าร่วม ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนได้จัดขึ้น ได้แก่ การจัดให้มีคณะกรรมการร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การเข้าร่วมในกิจกรรมของชุมชน การมีส่วนร่วมในการบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน จัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและประเพณี การให้ความร่วมมือในการบำรุงรักษาสาธารณสมบัติร่วมกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ การพัฒนาท้องถิ่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมส่วนบุคคลในชุมชนตามวาระอันควร เป็นต้น

1.4 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน หมายถึง การให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมด้านใดแต่ต้องอยู่ในขอบเขตที่สามารถให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมได้ ได้แก่ กิจกรรมวันเด็ก วันแม่และวันสำคัญต่าง ๆ การเชิญบุคคลในชุมชนมาเป็นวิทยากรในโรงเรียน กิจกรรมการพัฒนาโรงเรียน กิจกรรมการบริหาร การยอมรับข้อเสนอแนะของผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษา ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในโครงการอาหารกลางวัน การนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ในชุมชน และกิจกรรมกีฬาต่าง ๆ เป็นต้น

1.5 การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น หมายถึง การดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ได้แก่ การจัดกิจกรรมทางด้านประเพณี วัฒนธรรมศาสนา ร่วมกับชุมชนการให้ความร่วมมือในกิจกรรมของชุมชนและหน่วยงานอื่น การจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า การปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นในชุมชน การพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลในชุมชนการเชิญบุคคลในชุมชนมาเป็นเกียรติในโอกาสต่าง ๆ และการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

2. โรงเรียนการกุศล หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัยถึงช่วงชั้นที่ 1-3 ในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 7 แห่ง

3. ขนาดโรงเรียน หมายถึง การกำหนดขนาดโรงเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของโรงเรียนการกุศล ที่ใช้จำนวนนักเรียนเป็นตัวกำหนด ดังนี้ (โรงเรียนการกุศล จังหวัดร้อยเอ็ด, 2553 : 58)

3.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 181 คนขึ้นไป

3.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 61-180 คน

3.3 โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1-60 คน

4. สถานภาพ หมายถึง การกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคคลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในโรงเรียนการกุศล จังหวัดร้อยเอ็ดประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้แทนชุมชน และกรรมการสถานศึกษา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหาร คณะครู ตัวแทนชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษา ได้ทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนการกุศล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

2. ผู้บริหารและคณะครู สามารถนำข้อมูลจากงานวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มีเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลยิ่งขึ้น